

Роман «Провина зірок» змушує молодь задуматись про перше кохання, про стосунки із батьками, про філософію життя, зробити власний висновок. Адже «Провина зірок» не залишить байдужим жодного читача.

Не має значення читає молодь електронні видання чи друковані – головне, щоб вони не забували про художню літературу і знаходили в них поради, відповіді на складні питання, адже для того, щоб стати освіченою нацією, потрібно вміти вдумливо читати.

Література

1. Волошина Н. Проблема літературної освіти й поради Валерія Шевчука / Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. 2010. №20. с. 324 – 334.

2. Грін Джон Провина зірок / Джон Грін; Пер. з англ.. Віри Назаренко. К.: Видавнича група КМ-БУКС, 2017. 288 с.

3. Куницька Р. М. Розвиток навичок аналізу художнього твору на уроках зарубіжної літератури / Таврійський вісник освіти. 2016. №1 (53).

4. Шекспір У. Юлій Цезар. Харків: Фоліо, 2011. С. 219-323.

УДК 371.134:7

Саранчук Н.Р.

методист відділу методики навчальних предметів
та розвитку педагогів ТОКІППО

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ПРЕДМЕТІВ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ЦИКЛУ

Світ мистецтва неосяжний і різноманітний! Мистецькі шедеври, створені впродовж століть допомагають кожній людині пізнати саму себе, будувати своє майбутнє.

Креативність і вміння творити залишаються головними вимогами до сучасної людини, що живе у світі глобальних змін та інтеграційних процесів, надзвичайно стрімкого розвитку техніки та інформаційних ресурсів. Особливої актуальності набувають предмети художньо-естетичного циклу, завдяки яким навчально-виховний процес сучасного закладу освіти в Україні отримує суттєвий творчий поштовх для розвитку.

Процеси творчого мислення досліджували вчені-психологи Б.Ананьєв, Дж. Піаже, З. Фройд, Е. Торренс тощо. Індивід, який мислить творчо, завжди є головна рушійною силою соціальних та духовних трансформацій. Творча особистість значно краще адаптується до соціальних, побутових, виробничих умов, ефективно їх використовує, удосконалює, змінює.

Проблеми формування творчої особистості сучасного вчителя предметів художньо-естетичного циклу прослідковуються у науково-педагогічних дослідженнях останніх десятиліть вченими: Е.Белкіною, С.Желєзняк, Ж. Марчук, Л. Масол, В.Рагозіною, Т.Рублею тощо. Дослідники наголошують, що особливого значення у творчому процесі набуває творча уява, яку потрібно формувати в учнів у процесі навчально-виховної роботи.

Програмові засади предметів художньо-естетичного циклу (музичне мистецтво, образотворче мистецтво, інтегрований курс «Мистецтво») формуються на досягненнях нематеріальної культурної спадщини людства, укладених організацією ЮНЕСКО. Зокрема, на уроках мистецьких предметів акцентується увага на наступне: елементи української нематеріальної культурної спадщини, внесені до репрезентативного списку ЮНЕСКО від України, є потужним національним надбанням. До них відносяться: петриківський декоративний живопис (2013 рік) як феномен української орнаментальної народної творчості, козацькі пісні Дніпропетровщини (2016 рік), традиція косівської розписної кераміки (2019 рік), національний кримськотатарський орнамент орнек (2020 рік).

Креативний вчитель неперервно опановує розмаїття музичних творів, які вивчаються на уроках музичного мистецтва і не тільки, вивчає, пропагує творчість українських та світових виконавців (академічне, народне виконання, оркестр, ансамбль, імена солістів-вокалістів, солістів-інструменталістів, диригентів тощо). Це один із показників компетентності вчителів мистецтва.

Сучасне викладання предметів художньо-естетичного циклу неможливе без використання міжпредметних зв'язків: української та зарубіжної літератури, образотворчого мистецтва, історії, географії тощо. Наприклад, суттєвими і актуальними були і є позиції Піфагора, великого мудреця, який вплинув на давньогрецьку та давньоримську культуру, залишивши вагомий слід у світовій історії та мистецтві. Він зробив безліч відкриттів у музиці, геометрії та астрономії. Вважають, що Піфагор чув музику сфер, разом із своїми учнями використовував певні співи та звуки ліри для зцілення від хвороб. За легендою саме Піфагор відкрив закони музичної гармонії і властивості гармонійних відносин між звуками, поняття октави та її співвідношення 2:1, відкрив інтервали квінту і кварту. Здобутки Піфагора в царині мистецтва творчий вчитель майстерно використовує при вивченні теми «Мистецтво Давньої Греції» на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» у 8 класі.

У царині образотворчого мистецтва вчитель неперервно опановує види візуального мистецтва, культурне і предметне середовище людини, вивчає та аналізує творчість відомих українських і зарубіжних митців різних стилів і напрямків. Особливо важливим є дослідження мистецьких персоналій та їх творчих досягнень: художників, архітекторів, майстрів декоративно-прикладного мистецтва з Тернопільщини. Вивчення творчості художника-графіка Якова Гніздовського, художників Михайла Бойчука, Олени Кульчицької, Івана Марчука та багатьох інших повинно слугувати взірцем для особистого креативного росту вчителя образотворчого мистецтва. Для вивчення, аналізу та сприйняття творчих досягнень художніх творів сучасному вчителю мистецтва допоможуть оцифровані відеоматеріали, презентації, екскурсії українськими та світовими художніми музеями та галереями.

Важливо, щоб учні від споглядань та розповідей переходили до виконання практичних робіт: так формується принцип саморозвитку. Особливого значення тут набувають принципи рефлексії, оптимального поєднання індивідуальної та

колективної форм навчально-творчої діяльності, віри в сили та можливості дитини.

Для реалізації творчих завдань сучасний вчитель має змогу звернутись до одного із найцікавіших прийомів емоційного мотивування навчання: створення ситуації заохочення, тобто введення до навчального процесу захопливих прикладів, парадоксальних фактів. Підвищений інтерес в учнів викликають уривки з художньої літератури, присвячені життю і діяльності видатних художників, композиторів, музикантів, скульпторів, архітекторів, художні фільми, цікаві експозиції про творчість митців різних епох і стилів. Оригінальні творчі підходи вчителя мистецьких предметів не просто зацікавлюють учнів, а й можуть спонукати до вибору майбутньої професії.

Україна споконвіків була і є багатою на таланти, особливо в царині мистецтва. Митці українського походження створюють шедеври в різних країнах світу, мають неабиякий вплив на розвиток світового мистецтва, історії, технологій тощо. Суттєву роль у цьому процесі відіграють сучасні українські вчителі предметів художньо-естетичного циклу. Саме завдяки їхній важкій і творчій праці будується високодуховна, успішна та незалежна Українська держава.

Література

1. О. Л. КУЛЬЧИЦЬКА. Великі художники України URL: <https://youtu.be/KgV4aX3fP-g>
2. Живописна мова бойчукістів URL: <https://youtu.be/HjxRFgFGSYA>
3. Користь класичної музики URL: <https://youtu.be/pJGiVDsDCHQ>
4. Лагідна іронія у дереворитах Якова Гніздовського URL: <https://youtu.be/gxYyS5avqxА>
5. "Михайло Бойчук і мистецтво українського монументалізму "Розстріляного Відродження" (1917-1937)" URL: <https://youtu.be/PilWKvTzv28>
6. Михайло Бойчук. Монументальне мистецтво/Mykhailo Boychuk. Executed Renaissance URL: <https://youtu.be/924wjuUqfeY>
7. Нематеріальна культурна спадщина ЮНЕСКО URL: <https://uk.wikipedia.org/wi>
8. Олена Кульчицька. Штрихи до портрету URL: <https://youtu.be/XUcP0nS8VnY>
9. Роман Яцків про Якова Гніздовського URL: <https://youtu.be/WobuQs6tmZY>
10. Тетяна Яблонська (Tetiana Yablonska) – живописець URL: <https://youtu.be/HQmNjIyMR5Q>
11. "Тетяна Яблонська" - лекція в проекті "Історія без меж" URL: <https://youtu.be/NORqgc3e7gQ>
12. Українські художники-пейзажисти 19 століття URL: <https://youtu.be/ei3j48ASwjk>
13. Учитель мистецьких дисциплін у дискурсі педагогічної майстерності. – навчально-методичний посібник. Київ-Бердянськ, 2013